

Brüssel, 5.2.2019
COM(2019) 71 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

soovitus: NÕUKOGU OTSUS,

**millega antakse luba osaleda läbirääkimistel Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse
konventsiooni (CETS nr 185) teise lisaprotokolli üle**

LISA

1. EESMÄRGID

Komisjon peaks püüdma läbirääkimiste käigus saavutada allpool üksikasjalikult kirjeldatud eesmärgid.

- (a) Läbirääkimistega tuleks tagada konventsiooni ja selle lisaprotokollide täielik kooskõla ELi õiguse ja liikmesriikide sellest tulenevate kohustustega, eeskätt selles osas, mis puudutab ELi mittekuuluvate konventsiooniosaliste uurimisvolitusi.
- (b) Eelkõige tuleks läbirääkimistega tagada, et austatakse põhiõigusi ja -vabadusi ning ELi õiguse üldpõhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu aluslepingutes ja põhiõiguste hartas, sealhulgas proportsionaalsuse põhimõtet, menetlusõigusi, süütuse presumptsiooni ja selliste isikute õigust kaitsele, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, aga ka privaatsust ning isikuandmete ja elektroonilise side andmete kaitset, kui toimub selliste andmete töötlemine, sealhulgas andmete edastamine õiguskaitseasutustele väljaspool Euroopa Liitu asuvates riikides, ja õiguskaitseasutustele või õigusasutustele sellega seoses pandud kohustusi.
- (c) Lisaks peaks teine lisaprotokoll olema kooskõlas komisjoni seadusandlike ettepanekutega elektrooniliste tõendite kohta, võttes ühtlasi arvesse nende arengut kaasseadusandjate teostatava seadusandliku menetlemise käigus ja kunagi ka nende lõplikku (vastuvõetud) teksti, ning välistama õigusnormide vastuolud. Eeskätt tuleks sellise protokolliga võimalikult suures ulatuses vähendada riske, et tulevase ELi õigusakti alusel tehtud andmeesitamismääruse tõttu tekivad vastuolud teise lisaprotokolli osaliseks olevate kolmandate riikide õigusega. Kui protokolliga kaasnevad asjakohased andmekaitsemeetmed ja privaatsuse kaitsemeetmed, aitab see ELi teenuseosutajatel täita andmekaitse ja privaatsuse alasest ELi õigusest tulenevaid kohustusi, kuivõrd selline rahvusvaheline leping võib anda õigusliku aluse andmete edastamiseks vastusena andmeesitamismäärusele või taotlusele, mille esitab teise lisaprotokolliga ühinenud kolmanda riigi ametiasutus ja mille alusel vastutav töötleja või volitatud töötleja peab avaldama isikuandmeid või elektroonilise side andmeid.

2. SPETSIIFILISED KÜSIMUSED

I. Seos ELi õiguse ja muude (võimalike) lepingutega

- (d) Teine lisaprotokoll peaks kindlasti sisaldama eraldumisklauslit, millega nähakse ette, et liikmesriigid kohaldavad omavahelistes suhetes ka edaspidi pigem Euroopa Liidu õigusnorme kui teises lisaprotokollis sätestatud.
- (e) Teist lisaprotokolli võidakse kohaldada, kui puuduvad muud spetsiifilisemad rahvusvahelised lepingud, mis on Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ja teiste konventsiooniosaliste jaoks siduvad, või kui sellised rahvusvahelised lepingud on olemas, kohaldatakse lisaprotokolli ainult niivõrd, kuivõrd teatavad küsimused on nende lepingutega reguleerimata. Seega peaksid sellised spetsiifilisemad rahvusvahelised lepingud olema teise lisaprotokolli suhtes ülimuslikud, eeldusel et need on kooskõlas konventsiooni eesmärkide ja põhimõtetega.

II. Sätted tulemuslikuma vastastikuse õigusabi kohta

- (f) Taotlustes kasutatavate keelte kohta käivates sätetes on praeguses sõnastuses kirjas, et taotlus tuleks koostada taotlusesaajale vastuvõetavas keeles või tuleks sellele

lisada tõlge sellisesse keelde. Euroopa Liit peaks toetama esialgset teksti ja selgitavat aruannet, mis on esialgselt vastu võetud.

- (g) Erakorralise vastastikuse abi kohta käivates sätetes on praeguses sõnastuses lubatud paluda vastastikust abi kiirendatud korras, saates palve elektrooniliselt, kui abi paluv isik leiab, et tegemist on erakorralise olukorraga (st olukorraga, kus inimese elu või turvalisust ähvardab oluline ja otsene risk). Euroopa Liit peaks toetama esialgset teksti ja selgitavat aruannet, mis on esialgselt vastu võetud. Vastastikuse abi ulatus peaks olema sama, mis on sätestatud konventsiooni artiklis 25.
- (h) Videokonverentse käsitlevate sätete puhul peaks Euroopa Liit püüdma tagada, et võimaluse korral oleks teine lisaprotokoll kooskõlas Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiste konventsiooniosaliste vahel kehtivate rahvusvaheliste lepingute vastavate sätetega. Nende sätete toel peaksid liikmesriigid saama tagada, et järgitakse liidu ja siseriiklikust õigusest tulenevaid kohaldatavaid menetlusõiguslikke kaitsemeetmeid.
- (i) Kinnitamismudeleid käsitlevate sätete puhul peaks Euroopa Liit püüdlema selle poole, et esialgne tekst ja seletuskiri sisaldaksid elemente (nt maksimaalsed kohustuslikud tähtajad, mille jooksul riiklikud ametiasutused peavad tegema otsuse), millega tagatakse, et mudeli kasutamine muudab menetlused sujuvamaks; ühtlasi peaks see tagama, et teenuseosutajate koormus on proportsionaalne ja et vajaduse korral kohaldatakse kaitsemeetmeid.

III. Sätted, mis võimaldavad teha otsekoostööd teistes jurisdiktsioonides asuvate teenusepakujatega

- (j) Sätete puhul, mis käsitlevad otsekoostööd eri jurisdiktsioonides asuvate teenusepakujatega, peaks Euroopa Liit tagama, et teine lisaprotokoll on kooskõlas liidu õigusega, sisaldab asjakohaseid kaitsemeetmeid ja et teenuseosutajate koormus on proportsionaalne.
- (k) Rahvusvaheliste andmeesitamismääruste kohta käivate sätete puhul peaks Euroopa Liit tagama, et teine lisaprotokoll sisaldab asjakohaseid meetmeid põhiõiguste kaitseks, võttes arvesse asjaomaste andmekategooriate tundlikkuse eri tasemeid ja Euroopa andmeesitamismäärustes eri andmekategooriate kohta sisalduvaid kaitsemeetmeid.
- (l) Rahvusvaheliste andmeesitamismääruste kohta käivate sätete puhul ei tohiks Euroopa Liit olla vastu sellele, kui teise lisaprotokolli tahetakse lisada kaitsemeetmeid ja keeldumise põhjuseid, mida ei ole komisjoni ettepanekutes elektrooniliste tõendite kohta, võttes ühtlasi arvesse nende arengut seadusandliku menetluse raames kaasseadusandjate vahel peetavate läbirääkimiste käigus ja kunagi ka nende lõplikku (vastuvõetud) teksti (nt teenusepakkuja riigi poolne teatamine ja nõusolek ning kas kohtu või sõltumatu haldusasutuse tehtav eelnev kontroll), eeldusel et see ei vähenda ebaproportsionaalselt teise lisaprotokolli kohase vahendi mõju (nt nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel). Mis tahes täiendavad kaitsemeetmed ja keeldumise põhjused ei tohiks mõjutada ELi elektrooniliste tõendite ettepanekute toimimist liikmesriikide seas.

IV. Piiriülese andmete juurdepääsu praeguse korra tugevamad kaitsemeetmed

- (m) Sätete puhul, mis käsitlevad otsingute laiendamist ja identsusõenditel põhinevat juurdepääsu ning uurimismeetodeid, peaks Euroopa Liit tagama, et teine

lisaprotokoll sisaldab piisavaid meetmeid põhiõiguste kaitseks. Seetõttu peaks esialgne tekst sisaldama tingimust, et ühendatud arvutisüsteemis talletatud andmed peavad olema algsest süsteemist seaduslikult juurdepääsetavad, et juurdepääs on vajalik ja proportsionaalne ning sellega ei rikuta seadmete turvalisust, mis on kooskõlas allpool kirjeldatud kaitsemeetmetega.

- (n) Samuti peaks Euroopa Liit tagama, et ta ei piira praegu liikmesriikides ette nähtud võimalusi selliseks juurdepääsuks.

V. *Kaitsemeetmed, sealhulgas andmekaitsevenõuded*

- (o) Euroopa Liit peaks tagama, et teise lisaprotokolliga nähakse taotluse esitanud ametiasutuse nõutavates elektroonilistes tõendites sisalduvate isikuandmete ja elektroonilise side andmete kogumise, edastamise ja edasise kasutamise jaoks ette asjakohased andmekaitsemeetmed direktiivi (EL) 2016/680 ja määruse 2016/679 ja direktiivi 2002/58/EÜ tähenduses. Sellised kaitsemeetmed tuleks teise lisaprotokollis sisse kirjutada, võttes arvesse ka kaitsemeetmeid, mis on sätestatud ELi lepingutes, näiteks ELi ja USA vahelises raamlepingus ja Euroopa Nõukogu uuendatud konventsiooni üksikisikute kaitse kohta isikuandmete automatiseeritud töötlemisel (CETS nr 108). Kaitsemeetmed peaksid olema mõeldud olukordadeks, kus andmeid töödeldakse seoses õiguskaitseasutuste vahelise vastastikuse abiga või õiguskaitseasutuste ja teenuseosutajate otsekoostööga. Euroopa Liit peaks püüdma teha nii, et neid kaitsemeetmeid kohaldataks kõigi uurimisvolituste suhtes – nii nende suhtes, mis kehtivad konventsiooni alusel, kui ka nende suhtes, mis luuakse teise lisaprotokolliga.

3. TERRITORIAALNE KOHALDAMISALA, JÕUSTUMINE JA MUUD LÕPPSÄTTED

Kui võimalik ja otstarbekas, tuleks lisaprotokollis lõppsätete, sealhulgas jõustumist, reservatsioone, denonsseerimist jms käsitlevate sätete sõnastamisel võtta eeskujuks Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni (CETS nr 185) sätteid. Standardklauslitest erinevaid sätteid tuleks kasutada üksnes siis, kui see on vajalik, et saavutada eesmärgid või võtta arvesse teise lisaprotokollis spetsiifilisi asjaolusid.